

uznán není, čímž doložena jest zároveň správnost právního stanoviska shora zaujatého.

Čís. 3389.

Jde o převzetí podniku ve smyslu §u 1409 obč. zák., byl-li převzat obchod s převážnou částí zboží, s obchodními místnostmi a pomocným personálem. Lhostejno, že byl nadále veden pod jinou firmou. Převzetí nevztahuje se na osobní dluhy bývalého majitele, s převzatým obchodem nesouvisející (na př. z bursovních spekulací). Přejali-li podnik blízcí příbuzní zcizitele, jest vyloučeno jich ručení za dluh, související s převzatým obchodem pouze tehdy, prokáží-li, že o dluhu nevěděli aniž věděti museli.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1924, Rv I 1280/23.)

Žalující banka byla v obchodním bankovním spojení s firmou S. B. F., jejímž majitelem byl Zikmund S. Z obchodního spojení příslušela žalobkyni pohledávka 201.000 Kč. Zikmund S. prodal firmu svému synovi Oskaru S-ovi a zeti Rudolfu W-ovi, na nichž se banka domáhá zaplacení oněch 201.000 Kč. O b a n i ž š í s o u d y uznaly žalobní nárok co do důvodu po právu, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Základem žaloby je právní poměr, jak jej má na zřeteli ustanovení §u 1409 obč. zák. Vzhledem k tomu, že odvolatelé jsou blízkými příbuznými Zikmunda S-a po rozumu ustanovení §u 32 konk. ř. a tento byl majitelem firmy S. B. F., náleželo odpůrkyni, podati důkaz pouze o tom, že firma S. B. F. je dlužnicí odpůrkyně a že odvolatelé převzali od Zikmunda S-a obchod, který tento pod firmou S. B. F. vedl. Důkaz tento se odpůrkyni zdařil, neboť okolnost prvá byla v prvé stolici zjištěna bezvadně, okolnost druhá pak byla zjištěna v prvé stolici na základě výpovědi svědka Jiřího H-a ve spojení s jinými skutečnostmi a ve druhé stolici i na základě dopisu ze dne 20. dubna 1922 a to způsobem úplně postačitelým, při čemž se podotýká, že, i když snad Zikmund S. něco z obchodu odprodal osobám jiným a něco si ponechal pro svou potřebu, to právní povaze převzetí obchodu, jak to ustanovení §u 1409 obč. zák. má na mysli, není na úkor, jmenovitě, jde-li o věci, jež, co se ceny týče, nejsou v žádném poměru k ceně věcí, které byly odvolateli převzaty.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Základní spornou otázkou v této rozepři jest, zda žalovaní převzali podnik bývalého majitele firmy S. B. F., zda jeho dluh nyní proti nim zažalovaný patří k tomuto podniku a zda o dluhu tom měli nebo museli míti vědomost (§ 1409 obč. zák.). Podle zjištěných skutkových okolností nelze o tom pochybovati, že žalovaní převzali podnik Zikmunda

S-a, vedený pod firmou S. B. F., ve smyslu §u 1409 obč. zák., převzavše jeho obchod zboží smíšeným a koloniálním s převážnou částí zboží v ceně 140.000 Kč, s obchodními místnostmi a pomocným personálem. To je podstata podniku kupce, jeho činnosti, i podstata jeho obchodního úvěru, který má býti právě chráněn ustanovením §u 1409 obč. zák. Obchodní pohledávky k této podstatě nutně nepatří. V tomto rozsahu odpovídá převzatý podnik i motivům zákona, dovolateli citovaným, ač je podotknouti, že motivy ty týkaly se původního návrhu novely, vyšlého z usnesení panské sněmovny, který však při konečné redakci §u 1409 obč. zák. doznal změny jak ve znění, tak i v motivech (kais. Vdg. über die dritte Teilnovelle z. ABGB. mit Materialien, str. 119, 422, 424, 25, 50—53, Ehrenzweig, System des öst. allg. Privatrechtes 1920, str. 261). Okolnost, že žalovaní vedou převzatý podnik pod jinou firmou, nerozhoduje. Výtka rozporu se spisy je bezpodstatná, hledíc k tomu, co bylo právě řečeno o pojmu »podniku«. Pokud se týče vědomosti žalovaných o sporném dluhu, odvolací soud správně poukázal na ustanovení §u 187 cit. nov., dle něhož žalovaným jako blízkým příbuzným zcizitele podniku je prokázati, že o dluhu nevěděli, aniž věděti musili. O to se dovolatelé ani nepokoušejí, nýbrž poukazují na okolnosti, v řízení sporném již probrané a zjištěné, z nichž dospěly nižší soudy k závěru právě opačnému. Žalovaní popírají, že šlo o dluh, patřící k podniku, jimi převzatém, a tvrdí zejména, že Zikmund S. neměl obchodu cennými papíry, nýbrž obchod zboží smíšeným a koloniálním, že obchod cennými papíry k jeho podniku nenáležel, že byla to jeho soukromá věc, v obchodních knihách firmy S. B. F. že obchod cennými papíry vůbec nebyl zapsán. Soud odvolací odbyl tento vytýkaný nedostatek jedné z podstatných náležitostí ručení za dluh zcizitele při převzetí jeho podniku ve smyslu §u 1409 obč. zák. poukazem na skutková zjištění prvního soudu, podotknuv, že tato skutková zjištění k rozhodnutí úplně stačí. První soud v tom směru zjistil, že Zikmund S., bývalý majitel firmy S. B. F., doznal dopisem ze dne 20. září 1922 svůj dluh u žalobkyně, vytkl, že žalovaní v odpovědi na žalobu sami doznávají, že firmě S. B. F. (tedy ne pouze soukromníku Zikmundu S-ovi) z důvodu náhrady škody přísluší proti žalující bance pohledávka vyšší, než banka tato za onou firmou si účtuje, a učinil z toho závěr, že tvrzení žalovaných, že spojení Zikmunda S-a se žalující bankou bylo rázu soukromého, je bezdůvodným tvrzením, které mimo to vyvráceno je výpovědí svědka Jiřího H-a. Je prý zjištěno, že žalující banka za firmou S. B. F. pohledávku má, na výši její však v nynějším období sporu nezáleží. Je však opět zdůrazniti, že dle znění §u 1409 obč. zák. ručí přejímatel podniku jen za dluhy k podniku tomuto patřící a nikoli za všechny dluhy zcizitele. Na to, že zažalovaný dluh patří k podniku, žalovanými převzatému, nelze souditi ani z toho, že Zikmund S. žalující straně něco skutečně dluhuje, ani z toho, že žalující banka si účtuje pohledávku za firmou S. B. F. a ta opět vyšší pohledávku za žalující stranou, ani z toho, co potvrzuje svědek Jiří H. Je namítáno a je též zjevno s předložených kontokorentů, že majitel firmy S. B. F. byl ve spojení se žalující bankou obchody s cennými papíry. Je tedy třeba p ř e s n ě roze-

znávati, co z toho spojení patří k vedení obchodu zbožím smíšeným a koloniálním, provozovaného pod firmou S. B. F. a žalovanými převzatého, a co z toho spojení jde na vrub pouhé osobní soukromé spekulace cennými papíry, o které nelze tvrditi, že patřila k provozování zmíněného obchodu. Potvrzuje-li svědek Jiří H. ke konci svého protokolu, že z konta firmy S. B. F. konala žalující banka výplaty ku příkazu firmy jejím věřitelům, lze z toho sice souditi na to, že žalobkyně byla s firmou S. B. F. i ve spojení, patřícím k jejímu obchodu, poněvadž však předložené kontokorenty v tom směru nedávají vysvětlení, nelze zjistiti, zda žalující banka z tohoto obchodního spojení za firmou S. B. F. ještě nějaké pohledávání má, čili nic. Z toho všeho patrně, že není dosud zjištěno, že má žalující banka za firmou S. B. F. pohledávku, patřící k podniku, žalovanými převzatému, za kterou by žalovaní dle §u 1409 obč. zák. ručili. Není proto rozepře ani co do důvodu žalobního nároku k rozhodnutí zralou ve smyslu §u 393 c. ř. s. Řízení jest ve smyslu §u 503 čís. 2 c. ř. s. neúplným, pročez bylo rozsudky obou nižších soudů zrušiti a jak uvedeno, rozhodnouti (§ 510 c. ř. s.). Při tom bude podle toho, co shora bylo řečeno, přesně rozlišiti, co z obchodního spojení žalobkyně s firmou S. B. F. patří k pouhé osobní soukromé spekulaci majitele firmy s cennými papíry, a položky toho se týkající z nároku žalobního vyloučiti.

Čís. 3390.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Nárok na přiznání zaopatřovacích požitků podmíněn jest tím, že zaměstnanec již jistých požitků požíval neb alespoň na ně nároku nabyt ze smlouvy, ze zákona nebo dle zvyklosti. Bylo-li zvykem, poskytovat pense pouze zaměstnancům doslouživším, nemůže se zvyku toho dovolávat, kdo byl, nedoslouživ, propuštěn z trestu.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1924, Rv I 1383/23.)

Žalobce byl štěpařem na panství žalovaného a byl v roce 1918 pro rozmišky se svým představeným ze služby propuštěn. Žaloba o placení zaopatřovacích požitků byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Mylným jest názor dovolatelův, že úmyslem zákona ze dne 18. března 1921 čís. 130 sb. z. a n. bylo, založiti nárok bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém na zaopatřovací požitky. Zákon upravuje jen tyto požitky; podmínkou úpravy jest, že zaměstnanci již jistých požitků požívají, neb aspoň nabyli na ně nároku ze zákona, smlouvy nebo zvyklosti. Žalobce byl propuštěn ze služeb žalovaného dne 16. června 1918, nebyly mu přiznány při tom pensijní požitky a ne-